

СЕКТОРАЛЬНА ЕКОНОМІКА (ПО 4)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

3. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очно(денна) /заочна/ дистанційна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, зимовий семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5,5 кредитів (165 год)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен /модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.е.н, доцент Шашина Марина Володимирівна; shashyna.marina@gmail.com Практичні / Семінарські: д.е.н, доцент Шашина Марина Володимирівна; shashyna.marina@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/NjE5MTQ0OTA1NTA0?cjc=mok4piz</i>

4. Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Секторальна економіка» забезпечує оволодіння методологією структурування економіки з метою виявлення особливостей секторальної структури, розуміння ефективності функціонування окремих секторів економіки та сучасних тенденцій розвитку структури національної економіки. «Секторальна економіка» є підґрунтям для дослідження змін на макро– та мезорівнях, що дозволить майбутнім економістам врахувати особливості розвитку секторальної структури при розробці стратегії подальшого розвитку економіки України. Предметом навчальної дисципліни є структура економіки та ринкові відносини між суб'єктами секторальної економіки, котрі зумовлені закономірностями, тенденціями та специфікою їх функціонування.

*Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у студентів ряду **компетентностей**:*

- 5. **ЗК 2.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.*
- 6. **ЗК 8.** Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. .*
- ФК 3.** Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.*
- ФК 5.** Здатність визначати ключові тренди соціально економічного та людського розвитку.*
- ФК 6.** Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.*
- ФК 7.** Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.*
- ФК 8.** Здатність оцінювати можливі ризики, соціально економічні наслідки управлінських рішень.*
- ФК 9.** Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.*

*Вивчення дисципліни дозволить сформулювати у студента наступні **програмні результати навчання**:*

***ПРН 2.** Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.*

***ПРН 7.** Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень*

***ПРН 11.** Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.*

7. 2 Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Міждисциплінарні зв'язки наявні з дисциплінами «Економічний вимір сталого розвитку», «Стратегії розвитку соціально-економічних систем», «Діагностика процесів управління економічною діяльністю».

8. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теорія секторальної структури економіки.

Тема 2. Види та підходи до структурування економіки.

Тема 3. Секторальна структура економіки на засадах політики економічного прагматизму.

Тема 4. Сучасні просторові форми розвитку секторальної економіки.

Тема 5. Розвиток ІКТ як платформа зміни секторальної структури економіки.

Тема 5. Вплив Індустрії 4.0 на секторальне структурування економіки.

Тема 6. Секторальне структурування в межах цифрової економіки.

Тема 7. Концепція смарт—спеціалізації у структурній модернізації галузей промисловості.

Тема 8. Механізм структурних зрушень.

Тема 9. Методичні основи структурно-функціонального аналізу.

Тема 10. Фінансовий механізм структурних зрушень.

4. Навчальні матеріали та ресурси

1. Базова:

1. Мельникова В. Національна економіка: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.

2. Національна економіка: підручник / за ред. П.В.Круша. Київ: Каравела, 2018. 536 с.

2 Допоміжна:

3. Аналітична частина проекту Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/analitika.pdf>.

4. Шашина М. В. Динаміка розвитку мережевих структур у напрямі структурної модернізації регіональної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2020, Вип. 50-2. С. 85-89.

5. Шашина М. В. Інституціональне забезпечення розвитку просторових форм організації бізнесу в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: економіка і менеджмент*. 2020. № 42. С. 148-152.

6. Шашина М. В. Практика структурного реформування в країнах ЄС на сучасному етапі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 2(19). С. 230-234. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/19_2019/36.pdf.

7. Шашина М. В. Структурні аспекти модернізації регіональної економіки в умовах змін інституціонального середовища: теорія методологія, практика. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 394 с.

Навчальний контент

9. 5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в навчальному плані. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Набуття студентом проблемно-орієнтовного мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують уміння формування інституціонального середовища щодо підвищення рівня ефективності функціонування окремих секторів та економіки цілому.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
-------------------------------	-----------------	------------------

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	Основні методи навчання: консультації, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає отримання балів за: тести, практичні заняття, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу Підсумковий контроль - екзамен
ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень	Загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, спонукально-репродуктивний метод, проблемно-пошуковий;	
ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	Спеціальні методи навчання: індивідуальна робота, методи вирішення творчих завдань, аналітична доповідь, презентація, дискусія.	

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання	Загальні і фахові компетентності, програмні результати навчання
		Л	ПЗ			
1	Тема 1. Теорія секторальної структури економіки.	2	2	Л: Теорія секторальної структури економіки П: Аналіз трьохсекторної структури національної економіки	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5 ПРН:2
2-4	Тема 2. Види та підходи до структурування економіки.	6	6	Л: Види структурування економіки (2); Функціональний підхід до структурування економіки (2); Інституціональний підхід до структурування економіки (2). П: Відтворювальна структура національної економіки (2); Підходи до структурування національної економіки (4).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
5	Тема 3. Секторальна структура економіки на засадах політики економічного прагматизму.	2	2	Л: Секторальна структура економіки на засадах політики економічного прагматизму П: Секторальна структура економіки на засадах високотехнологічності та експортоорієнтованості	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
7	Тема 5. Розвиток ІКТ як платформа зміни секторальної структури економіки.	2	2	Л: Розвиток ІКТ як платформа зміни секторальної структури економіки П: Вплив технологій на розвиток секторальної структури економіки України	Н: доповідь, опитування О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11

Тиждень навчання	Назва тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання	Загальні і фахові компетентності, програмні результати навчання
		Л	ПЗ			
8	Тема 5. Вплив Індустрії 4.0 на секторальне структурування економіки.	2	2	Л: Вплив Індустрії 4.0 на секторальне структурування економіки П: Аналіз взаємозв'язку технологій Індустрії 4.0 та секторів економіки України.	Н: дискусія, опитування О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
9-12	Тема 6. Секторальне структурування в межах цифрової економіки.	8	8	Л: Етапи становлення цифрової економіки та формування новітніх секторів (2); Секторальна структура цифрової економіки (2); Структура системи показників секторальної структури цифрової економіки (2); Аналіз розвитку мережевого сектору економіки. П: Становлення національної цифрової економіки; Оцінювання секторальної структури цифрової економіки (4); Аналіз розвитку мережевого сектору економіки (2).	Н: аналітичні завдання, доповідь. О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
13	Тема 7. Концепція смарт—спеціалізації у структурні модернізації галузей промисловості.	2	2	Л: Концепція смарт—спеціалізації у структурні модернізації секторальної економіки. П: Концепція смарт—спеціалізації у структурні модернізації секторальної економіки.	Н: доповідь. О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
14-15	Тема 8. Механізм структурних зрушень.	4	4	Л: Механізм структурних зрушень (2); Таксомонія інформаційної бази моделювання розвитку секторальної економіки (2). П: Механізм формування структурних зрушень в секторальній економіці (2); Інформаційна база аналізу секторів економіки (2).	Н: аналітичні завдання, О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
16-17	Тема 9. Методичні основи структурно-функціонального аналізу.	4	4	Л: Методичні основи структурно-функціонального аналізу (2); Система показників оцінювання структурних зрушень в економіці (2)	Н: аналітичні завдання, О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
18	Тема 10. Фінансовий механізм структурних зрушень.	2	2	Л, П: Фінансовий механізм структурних зрушень.	Н: аналітичні завдання, О: індивідуальне	ЗК: 2, 8 ФК:3,5, 6,7,8,9 ПРН:2,7,11
Всього		36	36			

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Види самостійної роботи студентів: підготовка до тестування по матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, проведення мінідосліджень за темами дисципліни виконання розрахункової роботи та підготовка до екзамену.

Тиждень навчання	Назва тем	Завдання	Обсяг
1	Тема 1. Теорія секторальної структури економіки.	Підготовка до практичних занять	2
2-4	Тема 2. Види та підходи до структурування економіки.	Підготовка до практичних занять	6
5	Тема 3. Секторальна структура економіки на засадах політики економічного прагматизму.	Підготовка до практичних занять	4
6	Тема 4. Сучасні просторові форми розвитку секторальної економіки.	Підготовка до практичних занять, доповіді	7
7	Тема 5. Розвиток ІКТ як платформа зміни секторальної структури економіки.	Підготовка до практичних занять, доповіді	7
8	Тема 5. Вплив Індустрії 4.0 на секторальне структурування економіки.	Підготовка до практичних занять, опитування (тестування)	6
9-12	Тема 6. Секторальне структурування в межах цифрової економіки.	Підготовка до практичних занять, доповідь	9
13	Тема 7. Концепція смарт—спеціалізації у структурні модернізації галузей промисловості.	Підготовка до практичних занять, доповідь	4
14-15	Тема 8. Механізм структурних зрушень.	Підготовка до практичних занять	2
16-17	Тема 9. Методичні основи структурно-функціонального аналізу.	Підготовка до практичних занять	2
18	Тема 10. Фінансовий механізм структурних зрушень.	Підготовка до практичних занять, опитування (тестування)	4
	Розрахункова робота	Підготовка розрахункової роботи	10
	Екзамен	Підготовка до екзамену	30
Всього			93

10. Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекційних занять та практичних є вільним

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, студент, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням студента передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з складається з балів, які він отримує за: тестування на лекціях; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Види контролю:

Поточний контроль: тестування, МКР, РР.

За результатами опрацювання лекційного матеріалу проводиться 2 тестування за семестр, які оцінюються у 3 бали кожне (усього 2 на 10 балів = 20 балів), за такими критеріями:

- правильно виконаний тест – 10 балів;
- тест виконаний на 60 % – 6 балів;
- невиконаний тест – 0 балів.

Модульна контрольна робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 10..9 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 8..7 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 6..5 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 5..0 балів.

Результат контрольного заходу для студента, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

Розрахункова робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- творчий підхід до розв'язання завдань – 10..9 балів;
- роботу виконано з незначними неточностями – 8..7 балів;
- роботу виконано з певними недоліками – 6..5 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – 4..0 балів.

За кожний день запізнення з поданням розрахункової роботи на перевірку нараховується штрафний – 1 бал (усього не більше – 5 балів)

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр у вигляді атестації як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Умовою першої атестації є отримання не менше 20 балів. Умовою другої атестації – отримання не менше 35 балів.

Умови допуску до семестрового контролю: умовою допуску є отримання не менше 40 балів.

Семестровий контроль: екзамен.

Екзаменаційний білет містить три завдання, які оцінюються у 40 балів: 2 теоретичне запитання (10 балів) та 1 практичних завдання (по 20 балів). Перелік запитань наведений у

Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля.

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 10..9 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 8,5..7,5 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 7..6 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 6..0 балів.

Критерії оцінювання задачі:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 20..17,5 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 17..15,5 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 15..12 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрито взагалі) – 12..0 балів.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

не зараховано	Не допущено
---------------	-------------

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено . кафедри економіки і підприємництва, д. е. н., доц. Мариною Шашиною

Ухвалено кафедрою (протокол № 18 від 23.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)